

Obec Holasovice má novou protipovodňovou ochranu

Od podzimu letošního roku jsou obyvatelé obce Holasovice chráněni novými protipovodňovými hrázi za 106 mil. Kč. Ochrana obyvatel a zástavby zmíněné obce je na úrovni odpovídající hodnotě návrhového průtoku 290 m³/s, s bezpečnostním převýšením minimálně 60 cm. Díky tomuto opatření v kombinaci s tlumicím efektem suché nádrže Loděnice na drobném vodním toku Lipince, vybudované v roce 2018 za necelých 33 mil. Kč, dojde k omezení rozlivů povodňových průtoků na pravém břehu řeky Opavy.

Čtěte na straně 2

VODOHOSPODÁŘI INFORMUJÍ

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ NA HORNÍ OPAVĚ | 02-03/2021

V listopadu 2021 byla dokončena rekonstrukce jezu v Kunově, místní části Nových Heřminov. Práce na stavbě byly zahájeny na konci srpna 2020. Po slibném úvodu byly práce v říjnu 2020 přerušeny povodňovými průtoky, které silně poškodily čerstvě vybudovanou staveništní jímku a obtok. Následné odstraňování škod a prací na znovuobnovení jímky a obtoku posunuly zahájení betonářských prací až na březen roku 2021.

Čtěte na straně 4

Opatření na horní Opavě – stavební rok 2021

V červenci 2022 uplyne 25 let od katastrofálních povodní v roce 1997. K nejpostiženějším oblastem patřila horní Opava, vymezená povodím Opavy po soutok s Moravicí. Vláda ČR v roce 2008 vybrala funkční variantu, kdy před ekonomickými hledisky preferovala zachování rozhodující části obce Nové Heřminovy a její další rozvoj a vytyčila základní předpoklad, a to že

řešení ochrany proti povodním musí zpomalit odtok vody, který bude rozložen do delšího časového intervalu. Povodím Odry, státním podnikem byl připraven komplexní soubor opatření zahrnující jak preventivní protipovodňová opatření, tak opatření ke zlepšení vodního režimu v krajině i opatření na omezení vodní eroze, revitalizace a renaturace.

Vážení čtenáři,

Dovolíme si Vás seznámit s úspěšným pokračováním naplňování přijaté vládní koncepce za rok 2021, kdy byly dokončeny říční hráze proti povodním v Holasovicích, opatření na řece Opavě v prostoru jezu Kunov a kompenzační opatření na území Polské republiky.

Představovaná opatření navazují na již zrealizovaná opatření v minulých letech, jako jsou například dokončení čtyř suchých nádrží (Lichnov V, Lichnov III, Loděnice a Jelení), vybudování ochranné hráze pod Krnovem na českém území nebo dobudování systému měřících stanic v povodí horní Opavy.

Ing. Jiří Tkáč, generální ředitel

Suchá nádrž Jelení na Kobyším potoku nad obcí Karlovice

Obec Holasovice má novou protipovodňovou ochranu

Letecký pohled na zhotovené protipovodňové opatření pro obec Holasovice

Od podzimu letošního roku jsou obyvatelé obce Holasovice chráněni novými protipovodňovými hrázemi za 106 mil. Kč. Ochrana obyvatel a zástavby zmíněné obce je na úrovni odpovídající hodnotě návrhového průtoku $290 \text{ m}^3/\text{s}$, s bezpečnostním převýšením minimálně 60 cm. Díky tomuto opatření v kombinaci s tlumícím efektem suché nádrže Loděnice na drobném vodním toku Lipince, vybudované v roce 2018 za necelých 33 mil. Kč, dojde k omezení rozlivů povodňových průtoků na pravém břehu řeky Opavy.

„Následovat bude přehodnocení záplavového území, které by mělo být zakotveno v územním plánu obce Holasovice, a tím bude umožněn její další rozvoj. Současně na základě vzájemných dohod s obcí Holasovice bylo pro zachování kontaktu občanů s řekou provedeno schodiště na návodní i vzdušné straně hráze, lávky na koruně hráze a napojení hráze

na budovanou lávku pro pěší přes řeku Opavu,“ informoval technický ředitel státního podniku Povodí Odry Břetislav Tureček.

Zemní ochranná hráz v říčním km 48,5 až 50,0 vodního toku Opavy má délku 1 486 m, šířku v koruně 3 m, převýšení nad okolním terénem je převážně 1,5 m. Trasa ochranné hráze je umístěna mezi břehovou hranou a stávající zástavbou rodinných domů tak, aby s ohledem na svůj účel nezhoršila stávající průtokové poměry v území a aby byly zároveň minimalizovány zábory soukromých pozemků. V místě křížení trasy hráze se silnicí je vybudováno železobetonové žebro, kde bude v případě povodňového rizika instalováno provizorní hrazení ve spolupráci s Dobrovolnými hasiči obce Holasovice. Celková délka protipovodňového opatření – hráz a provizorní hrazení – má délku 1 497 m.

Hráz suché nádrže Loděnice je vysoká 5,4 m a dlouhá 286 m, zátapa nádrže je doplněna o přírodní blízká opatření, stavební práce trvaly dva roky.

Pro omezení průsaků a případných filtračních deformací jsou v několika úsecích provedeny podzemní štětové stěny. Na vzdušné straně je podél ochranné hráze proveden odvodňovací příkop tak, aby odvedl zahrázové vody mimo zástavbu. Stavba hráze je doplněna funkčními objekty, tj. hrázovými propustmi, vyústěním vodního toku Lipinka, přeložkami kanalizací, které budou zajišťovat běžný režim v zájmovém území. Stejně tak funkční objekty umožní manipulaci s vodou v případě povodňových stavů v řece Opavě a na vodním toku Lipinka.

Protipovodňová opatření byla financována z dotačního programu Ministerstva zemědělství ČR „Podpora prevence před povodněmi IV“, z něhož jsou hra-

zeny stavební náklady ve výši 102 mil. Kč. Ostatní náklady akce ve výši 4 mil. Kč byly hrazeny z vlastních zdrojů státního podniku Povodí Odry.

Obec Holasovice a její místní část Loděnice jsou v současnosti chráněny jednak před účinky povodní na toku Lipinka vybudovanou suchou nádrží Loděnice, která byla dokončena za 33 mil. Kč v roce 2018, a současně holasovickými hrázemi podél řeky Opavy. Suchá nádrž Loděnice patří do souboru stavebních objektů postupně prováděných na horním toku řeky Opavy, kam také patří výstavba přehrady Nové Heřminovy. Doposud byly, kromě suché nádrže Loděnice, stavebně dokončeny suché nádrže Lichnov III a Lichnov V a suchá nádrž Jelení.

Holasovická hráz ve výstavbě

Pohled na kamenné opevnění s nasazenou pravobřežní říční hrází

Náhradní výsadba u dolního konce tzv. holasovické hráze

Protipovodňová ochrana Branice na polském území je dokončená

Pohled na ochrannou říční hráz na polském území

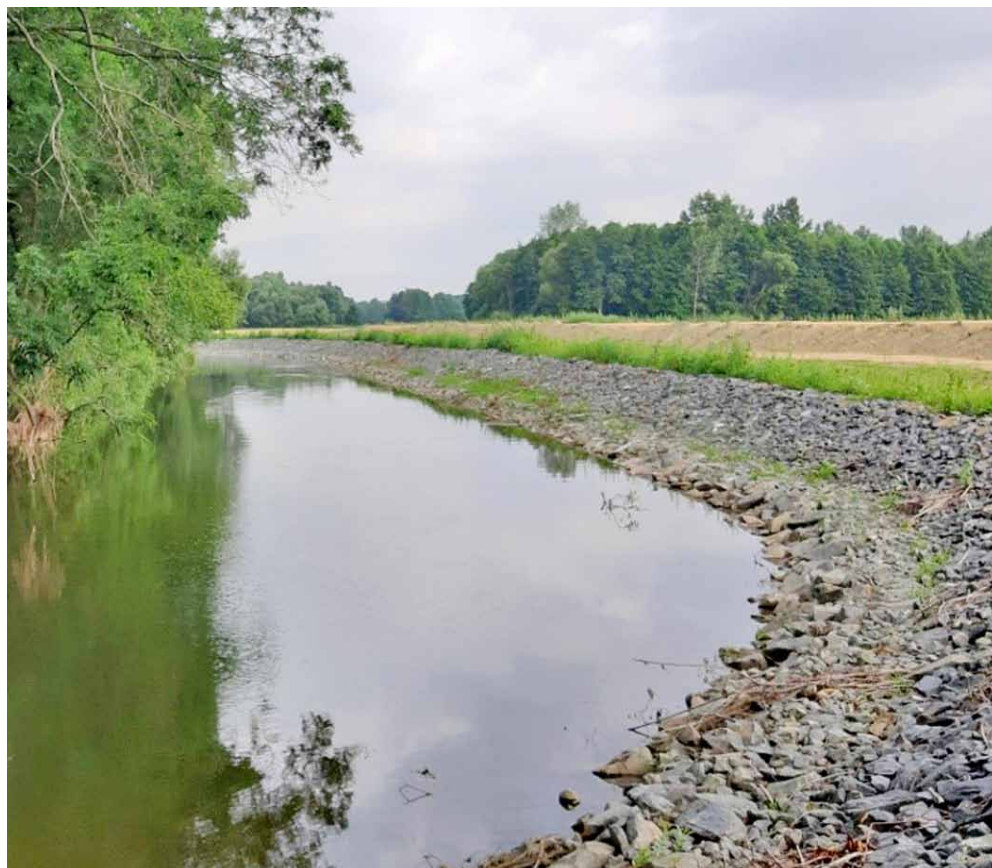
Výstavba protipovodňové hráže na levém břehu řeky Opavy v úseku pod Krnovem je situovaná na polském území. Jedná se o vyvolanou investici, která kompenzuje vliv českých protipovodňových opatření na polském území v rámci staveb Opatření na horní Opavě. Hráz je konkrétně umístěna v obci Branice, pod městem Krnov, na levém břehu řeky Opavy v km 64,90–68,44 (podle staničení polského správce toku) a navazuje na již zrealizovaná protipovodňová opatření na území České republiky, na levém břehu řeky Opavy, dokončená v minulých letech.

„Účelem stavby je ochrana zástavby obce Branice, místní části Bliszczycy před povodněmi rekonstrukcí stávající protipovodňové hráže v délce 2 827 m s výškou koruny na úrovni hladiny vody odpovídající návrhovému průtoku $Q_{NAV}=270 \text{ m}^3/\text{s}$, s bezpečnostním převýšením 0,8 m. Hodnota návrhového průtoku byla stanovena při zpracování studie opatření na horní Opavě a přibližně odpovídá $Q_{50}-Q_{100}$ (padesáti až stoletá voda) se zohledněním transformačního účinku nádrže Nové Heřminovy a dalších opatření navrhovaných v povodí horní Opavy. Parametry rekonstruova-

né hráže zároveň odpovídají požadavkům polské legislativy na převedení Q_{200} s bezpečnostním převýšením min. 0,3 m,“ informoval technický ředitel státního podniku Povodí Odry Břetislav Tureček.

Součástí stavby byla také přestavba stávající betonové propusti na přítoku do MVE Bliszczycy, byly upraveny čtyři přejezdy přes hráz, zřízeny zpevněné manipulační komunikace na obou stranách hráže, meliorační příkopy na vzdušné straně hráže a ve dvou úsecích bylo provedeno opevnění vodního toku Opava lomovým kamenem. Dále na vzdušné straně hráže byla provedena obslužná komunikace v úseku od bývalé jednotky hraniční stráže až po státní hranici.

Na základě dohody o spolupráci mezi státním podnikem Povodí Odry a Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (Státní vodohospodářský podnik Polské vody) byla stavba připravována a realizována podle polského práva a v souladu s polskými stavebními technickými normami a předpisy. Realizace stavby za necelých 110 mil. Kč probíhala v období 05/2020–11/2021. Financování stavebních prací bylo plně hrazeno z dotačního programu Ministerstva zemědělství – Podpora prevence před povodněmi IV.

Výstavba opevnění z lomového kamene levého břehu Opavy na ochranu tzv. poslké říční hráže (v pozadí ve výstavbě)

Napojení „polské hráže“ na její zavázání na české území pod Krnovem

Budování poslké hráže

Opatření na horní Opavě, Opatření v prostoru jezu Kunov

V listopadu 2021 byla dokončena rekonstrukce jezu v Kunově, místní části Nových Heřminov. Práce na stavbě byly zahájeny na konci srpna 2020. Po slibném úvodu byly práce v říjnu 2020 přerušeny povodňovými průtoky, které silně poškodily čerstvě vybudovanou staveništní jímku a obtok. Následné odstraňování škod a prací na znovuobnovení jímky a obtoku posunuly zahájení betonářských prací až na březen roku 2021.

Práce spočívaly v odstranění původního jezového tělesa a výstavbě nového železobetonového jezu doplněného kamenným obložením. Jez je nově vybaven šterkovou propustí. Na levém břehu byl pro zajištění migrační prostupnosti vybudován rybochod a pro potřeby vodáků zřízeny schody v nadjezí a sjezd do podjezí pro snadný přenos lodí. Nad přelivem je pro potřebu ochrany řeky Opavy a připravované přehrady Nové Heřminovy zřízen havarijní profil pro zachytávání škodlivých látek v případě jejich úniku do toku umožňující snadné natažení norné stěny a zajištěn přístup pro složky hasičského sboru.

Po celou dobu stavby bylo potřeba s ohledem na požadavek ochrany blízkého lužního lesa v přírodní rezervaci Kunov zajistit v náhonu odebírajícím vodu z nadjezí a zásobujícím lužní les dostatečné množství vody. Toho bylo

Jez Kunov

dosaženo pomocí 2 řad potrubí o průměru 400 mm, procházejících štětovnicemi jímky přes část staveniště. Vzhledem k odstraněnému vzdouvacímu

objektu bylo vzdutí vody do potrubí zajišťováno sypanou hrázkou na obtoku, která se při zvýšení průtoků v řece Opavě mohla rozplavit a po opadu

vody byla opět obnovována. Kritickým obdobím byl přelom let 2020 a 2021, kdy probíhaly práce na obnovení jímky a obtoku po povodni bez možnosti regulace vzdutí a současně byly v řece Opavě velmi nízké průtoky.

V průběhu výstavby vstoupil do provádění prací další prvek, a to potřeba koordinace stavebních prací, pohybu strojů a pracovníků se stavbou pravobřežní příjezové vodní elektrárny soukromého investora, která s jezem bezprostředně sousedí.

Dokončená stavba bude umožňovat odběr vody pro potřeby lužního lesa, stabilizovat koryto řeky Opavy a omezovat chod splavenin, pro případ havárie na vodním toku bude profil jezu záchytným bodem pro zachycení znečišťujících látek v toku a současně nebude již migrační překážkou pro vodní živočichy a zlepšuje průchodnost jezu pro rekreační plavbu.

Náklady na realizaci stavby dosáhly výše 44,1 mil. Kč, na kterých se dotáčně podílelo Ministerstvo zemědělství částkou 39,5 mil. Kč.

Jez Kunov ve výstavbě